

برنامه‌ی گفت و گوی زنان سالمند

حرفهای شما برای شناختن موانعی که بر سر راه بهبود شرایط زندگی زنان سالمند وجود دارد مفید است.

United Way
Lower Mainland
Community Partner

چرا جنسیت مهم است؟

اخیراً بحثهای زیادی در کانادا درباره‌ی چگونگی بالا رفتن سن متوسط جمعیت مطرح شده است. با وجود این تجربه‌های زنان سالمند مورد توجه چندانی قرار نمی‌گیرد. این یک واقعیت است، گرچه می‌دانیم که:

- « زنان بیشتر از مردان عمر می‌کنند؛
- « بسیاری از زنان سالمند در جوامع ما با درآمد خیلی ناچیزی زندگی می‌کنند؛ و
- « زنان همچنان از تبعیض و نابرابری در زندگی رنج می‌برند.

لازم است تجربه‌های زنان سالمند را هر چه بهتر درک کنیم تا بتوانیم اصلاحات قانونی و راه‌حلهایی را پیدا کنیم که به تأمین زندگی بهتری برای آنان منجر می‌شود.

«این که من زنی با این سن و سال هستم، به این معنی نیست که ارزشی ندارم.»

چه موانعی بر سر راه کیفیت زندگی زنان سالمند وجود دارد؟

در سالهای 2012 و 2013، «مرکز تدوین قانون برای سالمندان در کانادا» (CCEL) و «صندوق آموزش حقوقی و جنبش زنان ساحل غربی» (West Coast) با زنان سالمندی که در ونکوور زندگی می‌کنند جلسه‌هایی تشکیل دادند تا موارد زیر را مورد بررسی قرار دهند:

- « موانعی که بر سر راه بهبود شرایط و کیفیت زندگی زنان سالمند وجود دارد؛
- « راه‌های مقابله با این مسائل – از طریق تغییر قوانین و سیاست‌های موجود یا از طریق آموزش.

با همکاری بی‌دریغ انجمن‌های محلی، ما موفق شدیم 22 جلسه‌ی مشاوره به 9 زبان مختلف برگزار کنیم (انگلیسی، ماندارین، کانتونی، اسپانیایی، پنجابی، فارسی، دری، لهستانی و روسی). ما با 314 زن دیدار کردیم و به حرفهای زنانی در گروه‌های سنی پنجاه، شصت، هفتاد و هشتاد سال گوش دادیم.

سؤالاتی که در این جلسه‌های مشاوره مطرح شد مربوط می‌شد به موانعی که بر سر راه تأمین یک زندگی بهتر وجود دارد. موانعی چون:

«	بدرفتاری و تبعیض؛	«	پویایی خانواده؛
«	تأمین مالی، فقر و ماهیانه‌ها	«	امنیت شخصی و سوء استفاده؛
«	(Pension)؛	«	مسکن؛ و
«	نظام حقوقی؛	«	مهاجرت.

زنان دربارهای تجربه‌های خود حرف زدند و در عین حال هم به مسائل و مشکلات اشاره کردند و هم به راه حل‌ها. فقر و ترس از فقر یکی از حادترین موضوعاتی بود که همه‌ی زنان به آن اشاره می‌کردند. داستان‌های این زنان حاکی از موانعی بود که بر سر راه کیفیت زندگی قرار دارند؛ موانعی چون:

تأمین مالی، ماهیانه‌ها و فقر

«چرا این طور است؟ چرا مبلغ ماهیانه‌هایی که برای زنان در نظر گرفته می‌شود این همه ناچیز است؟ چرا هیچ سیستمی برای جبران این واقعیت که ما فاقد درآمد هستیم برقرار نمی‌شود. وقت آن رسیده است که ما حرف خودمان را بزنیم.»

- « فقر – زنان سالمند با درآمدهای ناچیزی که دارند روزگار سختی را می‌گذرانند.
- « مسائل مربوط به سلامتی و معلولیت سبب محدودیت تحرک می‌شود، اما زنان قادر به پرداخت هزینه‌های بالای رفت و آمد با وسایل نقلیه‌ی عمومی نیستند.
- « بسیاری از زنان قادر به پرداخت هزینه‌های مربوط به مراجعه به پزشک، تأمین دارو و دندانپزشکی نیستند.
- « زنان نیاز به اطلاعات بیشتری درباره‌ی حقوق مربوط به ماهیانه‌ها دارند.
- « زنانی که ماهیانه‌های معلولیت «طرح ماهیانه‌ی کانادا» (CPP) را دریافت می‌کنند و حضانت یکی از نوه‌های خود را به عهده دارند، بعد از 65 سالگی از دریافت «کمک هزینه‌ی کودکان» (Child Benefit) محروم می‌شوند.
- « سن 50 تا 65 سالگی زمان دشواری برای زنان است: آنان پا به سن می‌گذارند، اما هنوز به سنی نرسیده‌اند که از بسیاری از خدمات رایگان بهره‌مند باشند.

ناامنی مسکن و بی‌خانمانی

«اجاره‌ها بالاست. ما به مسکن ارزان نیاز داریم.»

- « هزینه‌ی مسکن بسیار بالاست و بخش اعظم درآمد زنان صرف پرداخت اجاره می‌شود.
- « زنان در اماکن ناامن و نامناسب زندگی می‌کنند، چرا که استطاعت زندگی در اماکن مناسب را ندارند.
- « تقاضای کمک از «سازمان مسکن بریتیش کلمبیا» (BC Housing) برای زنان روند پیچیده‌ای دارد. به همین دلیل آنان احساس می‌کنند که نادیده گرفته شده‌اند و با آنان غیر منصفانه رفتار شده است.

کار و تأثیر نگهداری از افراد خانواده در طول زندگی

«من با خانواده‌ام زندگی می‌کنم و همچنان دارم برای همه‌ی افراد خانواده مادری می‌کنم.»

- « زنان سالمند در پرستاری از عزیزانشان و از خودشان با مشکلات زیادی روبه‌رو می‌شوند.
- « یکی از دلایل درآمد ناچیز زنان سالمند این است که مراقبت از افراد خانواده قابلیت آنان را برای کار کردن محدود می‌کند.
- « بسیاری از زنان سالمند اشتیاق فراوانی برای کار کردن دارند، اما با موانع زیادی برای ماندن در نیروی کار روبه‌رو می‌شوند که یکی از آنها تبعیض است.
- « زنان سالمند نگرانند: مخارج پایان عمر خود را چگونه باید تأمین کنند؟ چه کسی از آنان مراقبت خواهد کرد؟

پویایی خانواده و آسیب‌پذیری مربوط به مهاجرت

«من از وقتی که به اینجا آمدم، به شرایط زنی که فاقد پایگاه اجتماعی است پی بردم.»

- « زنان بسیاری با حمایت مالی (Sponsorship) یکی از اعضای خانواده مهاجرت می‌کنند، اما با تغییرات پیش‌بینی نشده‌ای در زندگی فرزندان یا سلامتی خودشان روبه‌رو می‌شوند که مشکلات زیادی به وجود می‌آورد.
- « مهاجرت تأثیر بارز و ماندگاری بر زندگی زنان می‌گذارد.
- « زنان خیلی بیشتر در معرض فقر و بدرفتاری قرار دارند، چرا که به دلیل تحت حمایت مالی بودن، نمی‌توانند از بسیاری از برنامه‌های دولتی استفاده کنند.
- « جدا شدن از خانواده، به ویژه از فرزندان، بسیار دردناک است.

«مسائل پنهانی فراوانی وجود دارد که زنان نمی‌دانند چگونه با آنها برخورد کنند.»

امنیت و رهایی از سوء استفاده

- « بعضی از زنان سالمند در معرض سوء استفاده، خشونت و بی‌احترامی دائمی قرار دارند.
- « برای زنان سالمند، رهایی از شرایط سوء استفاده و بدرفتاری به مراتب دشوارتر است.
- « بسیاری از زنان به اجبار تحت پوشش بیمه‌هایی قرار می‌گیرند که ارزش چندانی ندارد و فقط محصولاتی را شامل می‌شود که مورد نیاز آنان نیست.
- « بسیاری از زنان در معرض سوء استفاده‌ی مالی و کنترل افراد خانواده قرار دارند.
- « زنان سالمند برای امضای وکالت‌نامه‌ها تحت فشار قرار می‌گیرند، اما نگران چگونگی مدیریت اموالشان هستند.
- « برخی از زنان سالمند در انجمن‌های قومی‌شان احساس امنیت نمی‌کنند.
- « زنان سالمند، به دلیل بدرفتاری افراد خانواده با سالمندان و درگیری‌های خانوادگی، ارتباط خود را با نوه‌ها از دست می‌دهند.

دست‌رسی به دستگاه قضایی و به اطلاعات

«نظام قضایی کند عمل می‌کند، پیچیده است و هزینه‌ی بالایی دارد.»

- « بسیاری از زنان نیاز دارند اطلاعاتی در مورد حقوق و یا حق انتخاب خود برای برقراری ارتباط با نوه‌هایشان داشته باشند.
- « زنان هنگامی که به کمک قضایی نیاز دارند به آن دسترسی ندارند و بسیاری از آنان دستگاه قضایی را دستگاه پیچیده‌ای می‌دانند.
- « برای زنانی که تسلط کافی به زبان انگلیسی ندارند دسترسی به اطلاعات دشوار است.
- « بسیاری از انجمن‌ها به منابعی نیاز دارند که با زبانی گویا و روشن در مورد حقوق آنها توضیح داده باشد.
- « بسیاری از زنان سالمند می‌گویند که مسئولین نهادهای پزشکی رفتار خوبی با آنها ندارند.
- « آزمایش‌های اجباری برای افراد بالای هشتاد سال که اخیراً اعمال می‌شود به شیوه‌ای بدون احساس و تبعیض‌آمیز صورت می‌گیرد.
- « کارکنان اداری خدمات رفاهی (Welfare) رفتار نامهربان و خشنی دارند.

طرح‌هایی برای تغییر

«مرکز تدوین قانون برای سالمندان در کانادا» (CCEL) برای مقابله با مسائلی که به آنها اشاره شد طرح‌های زیر را توصیه می‌کند:

طرح تأمین مالی، ماهیانه‌ها و فقر

- « علل جنسیتی فقر در میان زنان سالمند مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد.
- « میزان خدمات رفاهی و حقوق سالمندی (Old Age Security) افزایش یابد.
- « طرح‌های مربوط به افزایش حقوق سالمندی افراد بالاتر از 65 سال دوباره به جریان بیفتند.
- « پشتیبانی مالی از پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌هایی که نوه‌ها را نگهداری می‌کنند افزایش یابد.
- « بندی مربوط به «کمک‌هزینه‌ی کودکان» (Child Benefit) به قانون «طرح ماهیانه‌ی کانادا» (CPP) الحاق شود تا زنان سالمند معلولی که حضانت نوه‌ها را به عهده دارند بعد از 65 سالگی هم بتوانند این کمک‌هزینه را دریافت کنند.
- « دسترسی به پزشک، دارو و دندانپزشکی برای زنان سالمند تسهیل شود.

طرح ناامنی مسکن و بی‌خانمانی

« با توجه به نیازهای زنان سالمند، طرحی برای تأمین مسکن ارزان‌قیمت تهیه شود. خدمات «سازمان مسکن بریتیش کلمبیا» (BC Housing) بهبود یابد. »

طرح کار و تأثیر نگهداری از افراد خانواده در طول زندگی

« قانون «طرح ماهیانه‌ی کانادا» (CPP) به صورتی اصلاح شود که نگهداری از فرزندان به‌کلی از صورت یک کار بدون مزد دریابد و بندی به این قانون اضافه شود که همه‌ی سالهای نگهداری از افراد خانواده را به عنوان یک کار تمام‌وقت به حساب آورد. »

« طرح مراقبت از فرزندان توسعه یابد به نحوی که از فشار بر زنان سالمند برای مراقبت از فرزندان کاسته شود. حمایت از زنان سالمندی که از افراد خانواده نگهداری می‌کنند افزایش یابد. »

طرح پویایی خانواده و آسیب‌پذیری مربوط به مهاجرت

« در زمان مهاجرت، دستیابی به اطلاعات در مواردی از قبیل خشونت خانوادگی و سوء استفاده‌ی مالی افزایش یابد. حمایت از زنان سالمندی که با پشتیبانی مالی یکی از افراد خانواده مهاجرت کرده‌اند افزایش یابد. »

« پشتیبانان مالی خانواده‌ی مهاجر آموزش ببینند تا به مسئولیت‌های خود در قبال اعضای سالمند خانواده آگاهی یابند، از جمله این مسئولیت که به افراد سالمندی که مورد حمایتشان هستند اطمینان بدهند که از خدمات پزشکی و دارویی مورد نیازشان بهره‌مند خواهند شد، در مقابل هر گونه سوء استفاده‌ای از آنان محافظت خواهد شد و تحت هیچ فشاری برای انجام دادن امور خانه‌داری و بچه‌داری قرار نخواهند گرفت. »

طرح امنیت و رهایی از سوء استفاده

- « طرح‌هایی برای مقابله با هر گونه تحکم و زورگویی به زنان سالمند توصیه شود.
- « دسترسی به خدمات عمومی برای مهاجران تحت حمایت مالی تسهیل شود.
- « سوء استفاده‌ها و بدرفتاری‌ها با زنان سالمند تذکر داده شود، از جمله بدرفتاری در مؤسسات دولتی.
- « طرحی برای حمایت از زنان سالمندی که بر اثر بدرفتاری مجبور به جدایی می‌شوند در نظر گرفته شود.

طرح دسترسی به مراجع قضایی و اطلاعات

- « ایجاد طرح‌های آموزش عمومی برای دسترسی شخصی به مراجع قضایی و وکیل به زبان‌های مختلف.
- « آموزش زنان سالمند در مورد حقوق و حق انتخاب خود به عنوان مادر بزرگ.
- « بهبود شرایط دسترسی به مشاوران و دستیاران حقوقی.
- « توجه به تبعیض سنی در محل کار و موانعی که برای استخدام زنان سالمند وجود دارد.
- « افزایش آگاهی عمومی در مورد رعایت حق نشستن در اتوبوس و وسایل نقلیه عمومی برای زنان سالمند.
- « بهبود طرز رفتار با زنان سالمند در ادارات خدمات رفاهی (Welfare).

قدم‌های بعدی: در میان گذاشتن مسائل کافی نیست

«ما خواستار عملیم.»

در طول این برنامه، زنان سالمند با وجود تأکید بر مسائل و موانع، قدرت شخصیت، انعطاف، کاردانی و خوشبینی زیادی از خود نشان دادند. زنان سالمند به این منظور در این برنامه شرکت کردند تا دانسته‌های خود را با دیگران در میان بگذارند و سهمی در تغییر شرایط ایفا کنند. آنان نظرات زیادی در مورد این که چگونه می‌توان قوانین و سیاست‌ها را بهبود بخشید ابراز می‌کنند.

ما مایلیم به کار کردن با زنان سالمند همچنان ادامه دهیم و در جهت پیشرفت قوانین و سیاست‌هایی که کیفیت زندگی زنان سالمند و جوامع آنان را تقویت می‌کند و رو به بهبودی می‌برد بکوشیم. برای دنبال کردن آخرین خبرها به وبسایت ما مراجعه کنید.

شما چه می‌توانید بکنید؟

شما می‌توانید از این راه‌ها در جهت حمایت از زنان سالمند اقدام کنید:

- « بسیاری از زنان سالمند احساس می‌کنند که نادیده گرفته می‌شوند و مورد بی‌توجهی قرار می‌گیرند. به حرف‌های آنها، چه در جامعه و چه در خانواده، گوش بدهید و به آنها توجه کنید و احترام بگذارید. زنان سالمند از خرد بالایی برخوردارند که می‌توانند با شما در میان بگذارند.
- « بسیاری از زنان سالمند در جوامع ما به عنوان مادر، مادر بزرگ، خواهر، همسایه و یا داوطلب سخت در حال فعالیت هستند. سعی نکنید که از این ایثارگری آنان در جوامع و در خانواده سوء استفاده کنید. کاری کنید که زنان سالمند این اختیار عمل و آزادی را داشته باشند که خود تصمیم بگیرند که در چه زمینه‌ای کمک کنند.
- « زنان سالمند در دسترسی به خدماتی نظیر دندانپزشکی یا مشاوره‌ی قضایی با مشکل روبه‌رو هستند. سعی کنید خدمات حرفه‌یی خود را از طریق سازمان‌های محلی به زنان سالمند عرضه کنید.
- « آیا دولت محلی در منطقه‌ی شما نیازهای زنان سالمند را در نظر می‌گیرد؟ بر اساس توصیه‌هایی که در این گزارش مطرح شده، خواستار اقدام در این زمینه شوید.
- « آیا سازمان یا اداره‌ای که در آن مشغول به کارید به نیازهای زنان سالمند توجهی دارد و خواسته‌های آنان را در نظر می‌گیرد؟ در این زمینه بررسی کنید و اطمینان حاصل کنید که مؤسسه‌ای که در آن مشغول به کارید به تجربه‌ها و نیازهای زنان سالمند رسیدگی می‌کند.
- « آیا در زمینه‌ی سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری فعال هستید؟ تلاش کنید بررسی سیاست‌ها و قوانین، راه‌های تازه‌ای برای بهبود شرایط زنان سالمند باز کند. به دنبال راه‌حلهایی باشید که خلأ موجود در قوانین و سیاست‌هایی را که موجب نادیده انگاشتن تجربه‌ی زنان سالمند می‌شود پُر کند.
- « آیا در مورد هیچ یک از مباحثی که در این گزارش مطرح شد حساسیت خاصی دارید؟ برای مقامات دولت محلی، منطقه‌یی و یا فدرال نامه بنویسید و از آنها بخواهید که در مورد مسائل مربوط به زنان سالمند دست به اقدامات مؤثر بزنند.
- « آیا در مؤسسه‌های خدمات اجتماعی مشغول به کار حرفه‌یی یا داوطلبانه هستید؟ در مورد تجربه‌های زنان سالمند به خود آموزش بدهید تا بتوانید خدمات مؤثرتری به آنان عرضه کنید.

این برنامه با حمایت مالی «یونایتد وی» (United Way Lower Mainland) عملی شد.

بروشور حاضر فشرده‌ی مختصری‌ست از گزارش کامل سال اول «برنامه‌ی گفت‌وگوی زنان سالمند» (حرفهای شما برای ما ارزشمند است).

برای دیدن گزارش کامل و کسب اطلاعات بیشتر در مورد این برنامه به این آدرس وبسایت مراجعه کنید:

<http://www.bcli.org/ccel/projects/older-women-dialogue-project>